

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányzószobákban.

A gyermeknap.

Most van az Országos Gyermekvédő Liga jótékonyági ünnepe, a gyermeknap. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek sikerült a fontos intézmény iránt a társadalom érdeklődését felkelteni s így nem szenved kétséget, hogy az ország-szerte rendezendő gyermeknap a jelen évben is számottevő anyagi támogatást fog a gyermekvédelmi célok előmozdítására eredményezni.

Ez a társadalmi jótékonyági mozgalom bekapcsolódik az állami gyermekvédelem tevékenységébe s ekkép állam és társadalom karöltve igyekeznek a gyermekgondozásnak nálunk hosszú időn át elhanyagolt ügyét felkarolni és felvirágoztatni.

El kell ismerni, hogy mind a két tényező sokat tett már eddig is a nagy kihatású ügy érdekében, de még többet tehetett volna és a jövőben behatóság tevékenységet fejthetne ki, ha szervezetét célszerűbben állapítaná meg. Ugy az állami gyermekmenhelyek, mint a Liga gyermekotthonai csak fél munkát végeznek, mert központosító szervezetüknél fogva, a társadalomnak a vidéken levő hasonló célu intézményeit ugyszólván teljesen figyelmen kívül hagyják.

Megnyílik valahol egy állami gyermekmenhely, a vezetőségnek egyetlen dolga az

illető menhely körzetébe tartozó vidék gyermekeit, akiket a halóság elhagyottaknak nyivánított, összegyűjteni. Azután egészen szabályszerűen történik a gyermekek gondozása, mint azt a törvény és a hatósági rendeletek előírják, s ezzel kimerül a menhely tevékenysége. Azokat a gyermekvédő és gondozó társadalmi intézményeket, mint a minők például a felekezetek és községek által fenntartott árvaházak, gyermekotthonok, lelencházak, az állami gyermektelep igazgatósága egyszerűen nem létezőknek tekinti. Cseppnyi érdeklődést sem tanúsít az iránt, hogy minő anyagi viszonyok között léteznek ezek az intézmények, nem szorulnak-e segítségre, melyet az állami menhelylyel kapcsolatosan könnyen meg lehetne nekik adni s ez indokolt is volna, mert elvégre azok is ugyanazt a célt szolgálják.

Számos esetben egyes gyermekeknek a társadalom által fenntartott intézetekben való elhelyezését nevelési szempontok ajánlanák, ilyenkor a körülmények kipuhatlása, az állami menhelyi gondoskodásának a már meglevő intézetek működésével való összhangba hozatala a törvény keretei között nehézség-nélkül történhetnek meg. Ehhez azonban okvetlenül szükséges lenne annak a bürokratikus egyoldalúságnak mellőzése, melyet ezidő szerint az állami gyermekvédelemnél tapasztalunk.

Hasonlóképpen célszerűtlen az országos Liga szervezete. Itt is az összpontosítás akadályozza a lényegére nézve bensőbb, hatásaiban eredményesebb működés kifejtését.

A Liga is mindent a saját közvetlen gondoskodási körébe törekszik vonni s a társadalomnak azt a nagy munkáját, melyet az az általa alapított és fenntartott gyermekvédő intézmények keretei között végez, tudomásul sem veszi. Mikor hallunk, vagy olvasunk arról, hogy a Liga valamely vidéki városnak, vagy községnek árva, vagy lelencházát, gyermekotthonát anyagi segítséggel támogatta volna? A Liga az általa alapított otthonok, az általa fenntartott gyermekvédelmi szervezetek fejlesztésére fordítja egész anyagi erejét, a kebelén kívül létező gyermekügyi szervezetekkel azonban egyáltalában nem törődik.

Adakozunk országos gyermekvédelmi célokra s ugyanakkor helyi intézményeinket meglepő közönnnyel hanyagoljuk el. Adakozunk egy különben tiszteletreméltó országos intézmény javára, amely azonban soha sem fog számot adni arról, hogy mire fordította a pénzünket, ámbar szemernyi okunk sincs feltételezni, hogy nem fordította volna a maga elé kitűzött célra, míg azokat a helyi intézményeket, amelyeknek működésében boldogító örömmel szemlélhetnénk nap-nap után áldozatkész-

Ünnepi óda.

A „Fejérmegyei Széchenyi Szövetség” megnyitó ünnepségén írta és szavalt: **BENDI NÁNDOR.**

All az idő. A nagy tömeg figyelve,
Szóllan csoportban némán lesve vár;
Festő felhőköt biztató fényt szórva
Új hajnal ébred, új merész sugár.
Új fénybe' firdó, lelkes ifjú lábor
A vén időnek új irányt mutat;
S az életharcok zordon éréjében
Femos karokkal kezd ki új utat.

Jövő ködébe látunk nincs megadva,
Sorsunk a gyengeség látásban is;
Beléfogóva a litvány jelenbe
Vakon mentünk és im: az út hamis.
Bizonytalanság volt kíséroról s kétség
Bús öllönyébe burkolt gyengeség,
A mór idő némán cipelt magával
S mi gyermekként csak fogtuk köntösét.

Másik kezünk a sajjó szívre nyomva,
Afkunkon a tehellen bús panas;
Mivel utunkon nem látunk virágot,
Balgán hívének: nem lesz már több tavasz.
Ternek bilincse fontá át a népet,
Mozdulni már alig-alig tudott;
S mi csak őrtitük néma gyötrelmében,
Mint porkoláb a megvasall rabot.

A nyugalom; melyet a délibábos
Rónán a nemzet egykor álmódott:
A délibábos együtt lége váltva
Magunkra hagyván régen távozott.

A társas felhők csak egyre gyűlnek
A szélbe' ringó új véles jeleit,
Új eszmék sárga villámú kigyóva
Hasítják egymást váltva az eget.

A béke — arcát fátyollal takarván —
Kellen lájakon számúve jár,
Lelke hullámerése zajt nyomában,
Mint gátja bontott romboló víz-ár.
A jelszavak értelmüket vesztvén
Alakítlan lármává omlanak,
Harcok vezére majd a dörce vakság,
Majd fékevesztett, bontott indulat.

Békétlen eszméknek tüzes csóváit
Piros fényekkel végre intenek,
Minden megváltozik ma értelemben,
A régi ingatag csak a tömeg.
Imára kondul kis harang szavából,
Mely alkonyatkor szállt a tájon át:
Vészkonvalás lett, átok az imából,
Mely harcra hívja az eget magát.

De im a vén idő új útunk indult,
Reszkelve hull, dereg újára fény,
Nagy Széchenyink eszméinek világa
Győzelmet ill jövőnk sűrű kódán.
Új fegyverekkel új csalára kéve
Meredek szirt, zúgó orvony fölött,
Megindulunk a törelen ugarra
Termékennyé pülitni a vögöt.

A régi bálványoknak omladékin
Mozdul az élet, mozdul a tömeg,
Csatlog a csákány, munka foly serényen
Egy új világ alapját rakni meg.

Mi a szívükbe volt lenelve, zárva:
Vergődő vágy szabad mozgás után:
Előttünk az arcokon s erővé
Edződik az új tábor jelszaván.

A tüzesóvák piros fényét kioltva
Helyükbe rakni új szövelmeket,
A munka szentelt oltárába horvánt
A porba hullva szétszórt köveket,
A bujdosó békét keresni — menjünk!
Reátalván fogjuk meg kezét,
Gyász-fátyolát bús arcáról leontva
Oltárunkon foglaltja el helyét.

A gyötrelemben szilkozódó ajknak
— Mit róla elrabolt az indulat —
Békes idők imáját visszaadni,
Azzal vivjon az égett harckokat.
A délibábos légbefoszott álltuo,
Mely átom volt csak s ébredésre vitt:
Valóra váltva visszaérdemelni:
Álljon elő, kit e cél nem hevit.

Kibontva pattog már a bülske zászló,
Előre hát, kit munka lelkesít!
Kéz kézbe fogva, szív ész egybeforvva:
Ilyen harcol az Isten is segít!
Előre hát, hazánknak ifjusága!
Oh nézd, a nép remegve vár rád!
Könyörgő szemmel és kulcsolt kezekkel
Lesi ez új harc biztató zaját.
Munkára fel, a régi kishitűség
Maradjon emlékek mögöttetek
S megemlékezővén az Irás szaváról:
Hegyet mozditni hitelt jöjjetek!

Mai lapunk 4 oldal.

ségünk gyümölcsét veszni, pusztulni hagyjuk.

Mondják azonban, hogy vallásfelekezeti alapon álló gyermekvédelmi intézetek érdekében nehéz lenne tömöríteni az egész társadalom áldozatkésztségét, pedig a hatóság gyermekvédelmi célok a társadalom nagy összességének támogatását igénylik. — A dolog talán még sem olyan nehéz, mint aminőnek látszik. Egy nagyobb vidéken, mondjuk egy vármegyében miidei vallásfelekezeten van valaminő gyermekvédelmi intézménye, hát miért nem lehetné ezeket mind, a lakossága aránya szerint a közösen összeadott gerálynak bizonyos százalékában részesíteni?

ÜJDONSAGOK.

— **Meglepetés.** Örömmel hallottuk s azóta ismételtlen megerősítve halljuk, hogy a polgármesterválasztás végre valahára kellemesebb mederbe szorul. Havranek József polgármester **pártja** belátva azt a helyzetet, a mi a hétfői szavazás után nyilvánvaló, tegnap tanácskozára gyűlt s tárgyalta azt a tervet, hogy maga fogja ajánlani Havranek József polgármesternek az önkéntes visszatartást. Helyes! ennél helyesebbet nem is tehetne. Minek a harc ott, a hol végeredményként csak tövis maradhat vissza. A bizottsági tagok nyilvánvalóan dokumentálták, hogy Havranek József polgármester egykori többségi pártja leolvadt. Az eredmény előrelátható. Mire való tehát a hasztalan erőlködés. És különösen minek a jobb sorsra érdemes tisztviselői kart szembeállítani a közgyűlési többség akaratával, a mely — nyilvánvaló! — az ő általuk alakult pártot is legyőzi.

Lourdes és a tudomány.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Sokkal ismertebbek azok a csodás jelenségek, melyek 1858 február 11-től a Gave folyó partján szakadatlanul történek, hogyssem azokat részletesen ismertetnünk kellene. Az ujkori hitelenség és vallásellenesség legnagyobb képviselője: Zola, „Lourdes” című hírhedt munkájában maga mondja: „il y au des gens qui ne pouvaient pas remuer se lever tout á coup et marcher”. (Láttam ott embereket, kik mozdulni sem tudtak és hirtelen felkeltek és jártak.)

Es mégis az itt lefolyt tényeknek azok minden rendkívülisége, kétségtelen, sőt bebizonyosodott csodássága mellett is, nem tartoznak s nem sorolhatók a hitnek, mint ilyennek biralmába; vagyis aki e csodás tényeket csodáknak hiszi és vallja, ezen véleménye nem az egyház tanítása és tekintélye iránt való engedelmességből folyik, hanem az az ő magán és egyéni ítélte. VIII-ik Orbán pápa mondja egyik bölcs dekretumában, hogy minden hívőnek meghagyandó a csodás tények kutatási szabadsága, melynek alapján azok csodásságot tetszése szerint elfogadhatja vagy nem; s ha az utóbbit teszi, ezáltal nem sérti meg a katolikus credo-t egyetlen pontjában sem. De ez különben természetes is, mert itt nem erkölcsi vagy hittételtől van szó, hanem egy konkrét fizikai tényről. Ez az egyház, a katolikus vallás álláspontja a hit szempontjából a lourdesi eseményekkel szemben is. Mesebeszéd, sőt rosszakaratu rágalom tehát az, mit az egyházellenesek hirdetnek, hogy az egyház és papság ráoktrojálja a hívőkre a Lourdesben lejátszódó tényeknek csodás hitét.

Minthogy a legortodoxabb hívő is teljesen szabadon abban a tekintetben, hogy a lourdesi tényekben Isten rendkívüli közreműködését látja

A polgármesterválasztó párt, kell, hogy a város érdekei szerint szervezkedjék. A város érdeké pedig a békés fejlődés, a nyugodt haladás, hogy vegyük ki az ellentétek elválasztó falát és egyértelműleg — tisztviselő és nem tisztviselő — dolgozzunk szerett városunk javára! Mígek romokat, összetört kedélyeket látunk, ha a küzdelmet békés, a szeretet alapján álló egyességgel is beszűntethetjük. Ez kell nekünk: béke! és szeretet! erre szorul, ezért eseng a város is!

— **A Vöröskereszt-egylet helybeli választmánya** vasárnap tartotta ülését Havranek Józsefnek és Reé István elnökölte alatt. Simon, Sándor, Ilkari jelentésének tudomásul vétele után, Fittler Bélánét számvizsgálóvá választották. Az egyesület 100 koronával belepelt a Székesfehérvári és Fejérmegyei Tuberkulózis Ellen Védő Egyesület alapító tagjainak sorába.

— **Püspök a kor. szocialistáknak.** Dr. Csernoch János csanádi püspök e héten nemes lelkének korszerű gondolkodásának követésére méltó tanujelét adta. Ő volt ugyanis az, ki a keresztény szocialisták lapjának 11.000 korona kaucióját letette, megvetvén ezzel alapját a politikai lapnak és ezzel együtt a magyar keresztény szocializmusnak. A püspök most tovább ment és a 11.000 korona kauciót nagyjelkűlen oda ajándékozta a keresztény szocialista szövetség lapjának, az „Igaz Szó”-nak. Ezenkívül a püspök az „Alkotmány” kauciójára 22.000 koronát az „Esztergom” folyó kiadásaira pedig 1000 koronát adományozott.

— **Széchenyi-emléknap.** A döblingi tragédia napját országos ünnepség keretében üli meg az Országos Széchenyi Szövetség ifjusága f. hó 8-án este 6 órákor a Róyal dísztermében. Ez alkalommal fogják leleplezni a „legnagyobb magyar” kópát is: gróf Széchenyi Viktor főispán kíséretében. Az Országos Széchenyi Szövetség körliavében szözlötték fog a vidéki Széchenyi Szövetségeket, hogy magukat az ünnepségen képviseltesék. A helyi Szövetség hódolatát Csima Jenő elnök mutatja be nagy Széchenyink szellemének, miközben a leleplezett arckép virágdíszéhez egy előlri pálmával fog hozzájárulni.

vagy nem, Bertrin műve (Lourdes-Apparitions et guérisons. Paris, Lecoffre 1905.) nyomán szigoru tudományos, kritikai módon vizsgálat alá vesszük mindazt, mit a lourdesi tények csodássága mellett és ellen felhozni lehet.

Ha a lourdesi tények nem csodából származnak, úgy vagy a víz pedig az autosuggestio után fejthetők csak meg. De sem a víz sem pedig az autosuggestio nem mondhatók a tények adequat okainak ugyanis:

a) a vízzel nem magyarázhatók meg a fény, mert a víz egyáltalán ily hatásokat — mint a gyakorlat bizonyítja — nem képes létrehozni, különösen pedig nem hirtelen. Ezenkívül Filhol kiváló vegyész megvizsgálván a Lourdesi forrás vizét, azt teljesen azonosnak találta a Gave folyó vizével, ahol pedig gyógyulás sohasem történt s s kijelentette, hogy mindkettő meg csak természetes gyógyviznek sem tekinthető. Ezenkívül igen sok gyógyulás a víz használata nélkül is történt.

b) De a suggestio sem magyarázza meg a lourdesi gyógyulásokat, mert ezek természetükkel fogva végtelenül felülmúlják a suggestionak tulajdonított erőket. Mi több a mód, ahogy a csodás gyógyulások lefolynak, teljesen különbözik attól, ahogyan az a suggestionál történik. Ez ugyanis lassan és fokozatosan működik, míg a Lourdesban működő misztikus ok a villám gyorsaságával hozza létre az eredményt.

Ez okok egyike is elegendő arra, hogy mindazon öszinte lelkek, kik jóhiszeműleg keresik az igazságot, gondolkodóba ejtsen, míg együttvéve alkalmasak arra, hogy hiteleneiket is meggyőzzön. De ezenkívül a tekintély szavára is lehet hivatkozni. Bertrin egy nagynevű párisi orvosról tesz említést, ki mindig kicsinyléssel, sőt megvetéssel nyilatkozott a Lourdesból érkezett csodás hírekről. Ő maga ajánlotta föl az orvosnak, hogy olvassa el legalább L'Histoire critique de Lourdes

— **Kitüntetés.** Vasárnapra kitűzött ipartestületi közgyűlés érdeklődés hiányában elh. lasz tonak. A megjelentek előtt azonban a miniszterium leküldött jutalomdíjait kiosztották azoknak, kik reá érdemesek. Ezuttal Halbvaisz Katalin és Vachtler András gazgyári alkalmazott részesültek 100 koronás miniszteri jutalomban, melyet Kirisisz Bódog ipartestületi jegyző adott át nekik szép beszéd kíséretében.

— **Közgyűlés.** A belvárosi kisdodó-egyesület 1908. évi április hó 5-én délelőtti 11 órakor saját házában tartja közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről. 2. Orvosi jelentés. 3. A pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. 4. Az 1908. évi költségvetés tárgyalása. 5. Indítványok.

— **Reichardt Tamás dr. siremlékére** a következő adományokat kaptuk:

Posits Mihály	20 K.
Sterbeczky István	2
Szabó Andrásné	2
Schmall György	2
N. N.	2
Balogh Edéné	1
Jáderny Andórné	1
Gáncs Pálné	1
Gesztesi Andrásné	1
Özv. Lasits Istvánné	1
Mohai Ferencné	1
Németh Istvánné	1
Németh Jánosné	1
N. N.	1
N. N.	1
Pákozdi Ágnes	1
Simon Györgyné	1
Szabó B. Andrásné	1
Sterneczky Imrőrné	1
Szokolczay Lajosné	1
Kis Mihályné	60 fillér
N. N.	40
Összesen	44 K.

Eddigi gyűjtésünk összesen 316 Kor.

— **Lógyakorlatok** lesznek folyó hó 17-én Csákvár határában. A katonai hatóság vigyázatra inti a környékbeli lakosokat.

— **Meghívó:** A „Székesfehérvári fővárosi sz. Imre hercegről címzett rk. kisdodó-egyesület” 1908. évi április hó 5-ik napján d. e. 11 órakor a város ház tanácstermében közgyűlést tart.

című munkát, mit az kellétlenül meg is ígért, néhány nap mulva e szavakkal adta vissza a könyvet: „En nem igen vagyok érzékeny, de ez a könyv rendkívül megindított. Lourdesban csodák történtek”. Egy más vidéki orvos meg önként a következőket írta Bertrinnek: „On a lourdesi csoda létezését a bizonyítékok oly bőséggel és logikával bizonyítja, hogy a kritikaik helye sem marad”. Duvergey orvos a bordeauxi klinika igazgatója így ír: „Azokat a fejezeteket, melyeket ön a suggestio tárgyalására, Zola regényének bírálatára szentel, nagyobb tudományos rigorozitással nem lehetett volna megírni. En megvagyok győződve, hogy az ön munkájának komoly és részrehajlatlan tanulmányozása után minden egyenes és józan ember a lourdesi tények természetfölöttiségéről meg van győződve”.

Ezek a bizonyosságok csak izeltől lettek felhozva azon nagy számból, mely rendelkezésünkre áll. Még csak a híres Hulst-ot említjük meg, ki nek az egyházellenes körökben nagy tekintélye volt s aki példás bátorsággal jelezte abbeli meggyőződését, hogy Lourdesban igenis természetfölötti erővel állunk szemben. Ő maga azt is csodásnak tartja, hogy ezek az események ép oly korban történek és játszódnak le, amidőn a tudományosság kisajátítói, mintegy dogmaként jelentték ki a csoda lehetetlenségét és Isten nekik ép ekkor szolgát nem is egy, de egész csomó tagadhatatlan csodával.

Ezek és más számtalan hasonló itéletek míg egyrészt arra engednek következtetni, hogy a hit a lourdesi tények légszigorúbb vizsgálatában is nemcsak hogy el nem vész, hanem ellenkezőleg, megifjodva és megerősödve kerül ki belőle, másrészt pedig újra megerősítik azt az ezredéves igazságot, hogy a tudományos és természetes ismeretek bármily rohamos fejlődése és haladása a természetfölötti nem tudja kiszorítani.

— **Ünnepi óda.** Mai tárcarovatunkban közzük azt a gyönyörű, költői szépségben gazdag költeményt, melyet lapunk munkatársa, **Bendi Nándor** tanárjelölt a Fejérmegyei Széchenyi Szövetség megnívott ünnepélyére írt s adott elő a Széchenyi Szövetség munkaprogramjának alap-gondolatát gyönyörű formába öntő költeményre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Vizsik a legények elejét.** Végét ért a sorozás. A legények eleje, ki búsan, ki örömmel „Hopp eszszár”-ét kiált. Itthon marad két háromszáz, nyomorult. Satnya idők járnak legényeinkre. 3—4 száz közül alig alkalmas kárdra puszkára 50—60. A sorozás részletes eredménye: Jelentkezett: I. korosztályból 265. II. koroszt. 171. III. koroszt. 134. Összesen 570. — Ebből bésoroztak 101-et. Tavalyról elmaradt 2. Egyévi önkéntes 17. Tanító (2 óra) 1. Pápnövendék (föltöltés) 1. Családfentató 3. Kevésbé alkalmas 11. Más kedvezményes 1. Összesen 137. Visszahelyeztek 252-öt. Fegyverképtelen 95. Mindenre alkalmatlan 2. Összesen 354.

— **Uj vásár Fehérvárnak.** A rendőrkapitány-ság értesíti a közönséget, hogy a kereskedelemügyi miniszter a Székesfehérvár szab. kir. város belterületén évi VI. országos vásárral a karácsony hetében, az ünnepeket megelőző hétfő és keddi napon országos barom- és általános vásárt engedélyezett. Ezen VI. országos vásár a folyó évben december hó 21. és 22-én (a karácsonyi ünnepeket megelőző hétfő és kedden) fog megtartani.

— **Riadalom a Pénzverőtanán.** Az Antal József-féle Pénzverőtanán nagy riadalmat okozott Hatos Ferenc, a kanász. Hatos Ferenc a bérsgazdákéknál, Bencsik Istvánéknál volt teljes: ellátáson. Itt esett meg ma reggel az az eset, hogy má' egy jó darab szalonna mellé szárazhéjú kenyeret kapott reggelire. E feletti méltatlankodásában durva szavakkal illette Bencsikné, ki erre sirva lakadt. A sirásra bement a szobába a gazda, sőt Antal József is, ki épen a tanán idözött. Antal József jóakarattalug intette a kanászt, ki erre annyira dühbe gurult, hogy a keze ügyében levő bicskát Antal József gyomrába taszította. Szerencsére a szurást elhárította a vastag téli ruha, melyben a bicskát megakadt. A hajlott bicskával csak Bencsikné sebesítette meg súlyosan. Kőrűc világot kerekedik, ha Antal József véleményessége nem segít a bajon. Dorongot fogott s azzal kütötte a bicskát a dühöngő kanász kezéből, ki erre az udvarra szaladt, hogy támadó szárszámot keressen. Összeszedett vasillat, asót, kaptát s önmagából kikelve kiabálta, hogy még ma kiirtja a tanya népét. A dühöngő embert csak az összefutott cselédség tudta megfékezni, kit már a városi fogházba is bezsároltak.

— **Sztrájk statisztika.** Immár negyedik esztendője, hogy a kereskedelmi miniszter részletes statisztikát vezet az összes munkás-mozgalmakról. Hogy ezen statisztika minél pontosabb legyen és annak eredménye ne csak a napi értekezés, vagy éppen jóval a napi értekezés után, hanem állandóan és folytatatosan legyen feldolgozható, elrendeli ma érkezett leiratával a miniszter, hogy jövőben a hatóságok esetre azonnal értesítsék az iparfelügyelőket.

— **Mozgófényképek.** Az Olthóni kávéházban levő bioskop, mely közönségünk kedvenc találkozó helye egyúttal valóban meglepő szép, tiszta képeket produkál. Hogy a közönség méltányolja a tulajdonos, Fekete Géza kávészárazkészségét és figyelmét, bebizonyítja azáltal, hogy kedvenc szórakozó helyét tömegesen látogatja. A szigoruan családi, csütörtöki új műsor a következő: 1. Az óras titka. 2. A kovács boszúja. 3. Szerélem és könyvhaedény. 4. Palagyártás (ismeretterjesztő). 5. Feltételes örökség (Humorós). 6. A csöndes szalóga. (Kacagtató). 7. Regatta Londonban. (Nagy látványosság). 8. Egy rögtönzött barát.

— **Sötétség borult a város belterületén,** 4 ilylampa fényterelése, múlt hó 25-ének éjjelén. A rendőrségnek kötelessége nyilvántartani a kialvó lámpákat és esetről esetre jelentést tenni róluk a villamvilágítás ellenőrzésével megbízott Erdőssy Bódog főgimnáziumi tanárnak, ki elterjesztést tesz a társaság megbírájáról. Az ellenőrzés óta 20 esetben jelentettek kialvó lámpát az éjjeli őrzáron levő rendőrök.

— **Elsült fegyver.** Véletlen szerencsétlenség áldozataul esett Spreier Géza (Vásár-tér 17.) kocsiívező-segéd, a múlt vasárnapon. Meglátogatta barátja, Bori István mechanikus, ki velé bizalmas barátkozásban töltötte el a délutánt. Eközben Bori leakasztotta a szoba faláról Spreier fegyverét, hogy megnézze. A fegyver egyszerre eldurant s Spreier Géza vállán súlyosan megsebesülve a diványra hanyatlott. A mentők szálították be a Szent György kórházba, hol ápolás alá vették. A kihallgatások mindkét részről megtörtének. Spreier Géza nem kívánja barátjának megbüntetését, ki nem tudta, hogy a fegyver töltve volt.

— **Korcsmai verekedés.** Krausz Lajos királykut-litcai korcsmájában a múlt éjjel nagy verekedés volt. A legények berugott állapotban összeverekedtek egymással annyira elverték, hogy közülök kettőt, Csotolics János: és Kovács Ferencet a mentők szálították be a kórházba. Mikor felgyógyultak, a bíróság felujtja az ügyet.

— **Feltört préház.** Csüppentzky Mihály dr. ügyvéd pátkai szőlőhegyén levő préházai a múlt hó 29-én betörő-prédájul esett. A mezőn Pórányi István, mikor este felé a ház tartott a határból, észrevett egy embert, amint a préház körül settenkedett. Tízetesebb megfigyelésre észrevette, hogy a préház körül forgolódo alak nem jöbän törri a fejt. A betörés ekkor már nyélbe szűtötte a forgolódo alak, aki nem volt más, mint Szabó István pátkai lakos. Mintegy 50 fillér értékű tárgyat vitt el a préházból, melynek ajtaját 9 kor. értékben megrongálta. Az ügy a bíróság elé kerül.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosi ajánlva: húgysavas diatézis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vesé és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítást szolgál a

Központi iroda: Budapest V. Váci körút 54.

Főraklár:

SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL

uraknál Székesfehérvár.

KAPHATO: gyogytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

— **Röfös zsidók a letrán.** A helybeli Ujjap ezen a címén tette közzé azt a galád vallásnyalázást, melyet a Webermann (Tákáts) Jakab röfös zsidólegényei követtek el az urnapi körmenet megbotránkoztatására. A röfös zsidók letrára álltak s onnan gyalázták, gúnyolták az urnapi körmenet áhítatát. A város kátholikus közönsége vallásos érzelületének galád megsértése elégtételt követelt, a gyalázkodó zsidólegényt, Brusz Miksát a röföskéréskedő elmozdította. Az ügy vallás elleni kihágásként törvényszéki tárgyalás alá került, hol Fiath Imre eljárásbíró 20 korona pénzbüntésre ítélte a vallásnyalázót. Még meg sem feledeztek.

— **Hurkon.** A múlt év októberében Bakson Jánosné prononfalvi lakostól, vesere Balog János, 106 koronát és egy csomó ruhát lopott. Az eset után megugrott s csak most sikerült kézrekeríteni Nagyperkátai kószájában. Aláadták a bíróságnak.

— **Turpis vendéglős.** Fekete Imre salétromutcai vendéglősnek Jóska fia beszebeszelt két jó pajtasával, Vincz Jóskaival és Veiner Karollyal, hogy apjától bort lop, azt eladják s arát egy éjjeli lapjólásra számják. A Jóska gyerek 24 liter bort lopott. Összejárta két vendéglőt, azonban csak a harmadiknál, Mandl Mihálynál sikerült a bort biztos kezek közt elhelyezni. Mandl vállalkozott a bor megveletére, sőt hogy a megvétel nyomtalanul történjék, fészbéste a fiukat, hogy az udvarra nyíló kapun át hozzák be a bort, mert másképp meglátják a csempesztést. A vendéglős a bor literjét 12 krajcárért vette át, azzal nyugtatván meg a fiukat, hogy ez este fél ár, nappal drágább a bor. Erdekes még a dolog, ban, hogy Mandl uram az elég jófajta bort kitűnő ízletű bréztől sárkaiva, Balatonmelléki, Badacsonyi, Leányka vignettákkal ellátott üvegekbe töltötte. Az egész história a tegnapi törvényszéki tárgyaláson ujult fel. Az orgazda Mandl Mihály 1 hónapi fogházat kapott, a tolvaj fiuk közül Vincz Jóska 20 korona, Veiner Károly 10 korona pénzbüntetéssel bünhődött. Fekete Jóska megbüntetését apja nem kívánta.

— **Hajthatatlan adós.** Tolnai György bicskei csizmadia mester 2 évvel ezelőt egy pár pompás csizmat csinált Farkas Sándornak. A csizma azóta elkopott, azonban az ára még mindig Farkas uram erszényében lappangott. Mit sem használta a csizmadia mesternek abbéli igyekezete, hogy pénzt visszakapja. Végre is személyesen kereste fel a mult napokban adósát, ki erre úgy fellortyant, hogy bicskát rántva állott ellen a csizmadia követelményeinek. A két fél örre ment s a viadalban a hajthatatlan adós bídalba bicskázta Tolnait. Az ügy felet a törvény ítélkezik.

— **Tüzek.** Pusztavámon Németh Mihály háza, f. hó 1-ére virradó éjjelen leégett. A tüzet nem tudták eloltani az éjjeli álmukból felriasztott lakosok. A ház porig égett a hozzátartozó épületekkel együtt A kár 2000 korona. Biztosítás utján megtérül.

Kimmelmann József hadapi lakos préháza, a mult hó 30 án belülről kigyuladt s teljesen leégett. A kár 300 korona, biztosítva nem volt. A nyomozás megállapította, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett. Kimmelmann Rádi János barátjával ott időzve gyufát dobott el a gyulekony tárgyak közé.

— **Csalárd bukás vétségével vádoltja került a vádlottak padjára Németh János cecei kereskedő. A mult év júniusában 2000 korona pénzkészlettel üzletet nyitott. Az adósokhoz persze rohamosan szaporodtak, csakhamar 5967 koronát teltek ki. Ilyen körülmények között elvészette Németh a fejt. — üzletének állásáról könyveket nem vezetett az árut olcsón adta; adósságait nem törlesztette. A királyi törvényszék keddi tárgyalásán bűnösnek találván őt, 1 hónapi fogházra ítélte. Az ügyész és a vádlott felekezett.**

— **Hirdetésok** kiadóhivatalban. Szt. István-tér 1.

— **Nyílt levél.**

Tekintetes Winkler Vilmos városi főmérnök urhoz.

Ismerve a főmérnök úr természetét, épen nem csodálkozom, hogy március 29-én róla írt soraimat nem hagya válasz nélkül. A kik a viszonyokat ismerik s mint szakértők s mint Winkler főmérnök úr egész egyéniségének ismerői, a cikk megjelenése után felkeresték és gratuláltak a cikkhez, a mely igazat mond mindenütt, de mégis annyira továbbá, gavalléros mindentű, hogy a bőven kínálkozó alkalom mellett sehó se ragadtatja magát arra, hogy a kíméletesség rovására írjon valamit. Erre az elismerésre, a cikkent úri hangjára büszke voltam és büszke vagyok.

A főmérnök úr azonban nyilatkozik: írását mi hivatalos nyelven az igazság elleni tusakodásnak nevezhetének.

Először is megemlíti a cikk személyi vonatkozásait. Azt hiszem, hogy ez ellen a főmérnök urnak legkevésébb kifogása sem lehet. Egymás személyeivel a multban soha sem volt bajunk s most sincs. En a tisztviselőt mindig élesen elválasztottam a magánembertől, azt megkritizáltam, mert a közérdek szempontjából jogom és kötelességem, úgy is mint újságírónak, úgy is mint bizottsági tagnak; a magánembert kedvettem én is, a mennyire csekély számú érintkezéseink alapján következtethet.

